

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Υπηρεσία Συντονισμού

Γραφείο Νομικών & Κοινοβουλευτικών Θεμάτων

Ταχ. Δ/ση: Μεσογείων 119

Ταχ. Κώδικας: 11526 Αθήνα

Πληροφορίες: Κ. Παπαετροπούλου

Τηλέφωνο: 2131513354

E-mail: k.papapetropoulou@prv.ypeka.gr

ΠΡΟΣ: Βουλή των Ελλήνων

ΚΟΙΝ.:

Βουλευτές κ.κ.:

- Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)
- Αναγνωστοπούλου Σία
- Ζεϊμπέκ Χουσεϊν
- Ηλιόπουλο Αθανάσιο (Νάσο)
- Τζούφη Μερόπη
- Τσακαλώτο Ευκλείδη

ΘΕΜΑ: «Απάντηση σε Ερώτηση»

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. πρωτ. 2593/15.1.2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της σχετικής Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων από τους ως άνω αναφερόμενους Βουλευτές, σας γνωστοποιούμε ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας από το 2019 έχει στηρίξει έμπρακτα, μέσω συγκεκριμένων πολιτικών και παρεμβάσεων, την προώθηση της αυτοπαραγωγής – αυτοκατανάλωσης (πλέον) και της εφαρμογής ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού με απώτερο σκοπό την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών των καταναλωτών και τη «μείωση» των λογαριασμών ρεύματος αυτών, καθώς και την προώθηση της ενεργειακής δημοκρατίας με την συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών μέσω του θεσμού των «Ενεργειακών Κοινοτήτων» όπως αυτές ορίζονται σύμφωνα με τις Ευρωπαϊκές Οδηγίες 2018/2001 και 944/2019 και ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο με τον 5037/2023 (Α' 78).

Ειδικότερα όσον αφορά την κάλυψη των ενεργειακών αναγκών:

1. Με τον ν. 4759/2020, αυξήθηκε το μέγιστο όριο εγκατεστημένης ισχύος για ενεργειακό και εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό από 1MW στα 3MW, και παράλληλα δόθηκε η δυνατότητα σε νομικά πρόσωπα του κράτους ή νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τα οποία επιδιώκουν σκοπούς δημοσίου ενδιαφέροντος, γενικής ή τοπικής εμβέλειας, να μπορούν να εγκαθιστούν σταθμούς για ενεργειακό συμψηφισμό ίσο με το 100% της κατανάλωσης τους.
2. Με τροποποιήσεις της οικείας απόφασης για την εφαρμογή ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού,
 - α. αυξήθηκαν τα όρια τόσο στο Διασυνδεδεμένο όσο και στα επιτρεπόμενα περιθώρια για ενεργειακό συμψηφισμό στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά,
 - β. καθορίστηκε για πρώτη φορά η έννοια της μη έγχυσης ώστε να μπορέσουν να γίνουν έργα σε περιοχές που δεν υπάρχει ηλεκτρικός χώρος,
 - γ. τέθηκαν χρονικές προθεσμίες στην υλοποίηση των έργων με στόχο την επιτάχυνση και υλοποίηση τους,
 - δ. απλοποιήθηκε η διαδικασία αδειοδότησης σταθμών έως 10,8kW, για τους οποίους δεν εκδίδεται Οριστική Προσφορά Σύνδεσης αλλά υπάρχει απλή διαδικασία γνωστοποίησης και σύναψη Σύμβασης Σύνδεσης.
3. Με πρωτοβουλία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

- α. έγινε το πιλοτικό έργο στη νήσο Χάλκη, ένα φωτοβολταϊκό ισχύος 1MW μέσω της Ενεργειακής Κοινότητας της Χάλκης, όπου συμμετέχει και ο Δήμος και μέσω του οποίου καλύπτονται οι ενεργειακές ανάγκες των κατοίκων και των επιχειρήσεων του νησιού.
- β. δεσμεύτηκαν 10MW ανά Υποσταθμό - πλέον των περιθωρίων που υφίστανται - αποκλειστικά για νοικοκυριά, αγρότες και επιχειρήσεις του δευτερογενούς και τριτογενούς τομέα που θέλουν να εγκαταστήσουν ένα μικρό Φ/Β έως 10,8kW για αυτοπαραγωγή και αυτοπαραγωγή μέσω εφαρμογής ενεργειακού και εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού.
- γ. εξασφαλίστηκαν μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης πόροι για την προκήρυξη του Προγράμματος «Φωτοβολταϊκά στη Στέγη», το οποίο απευθύνεται σε ευάλωτα νοικοκυριά, νοικοκυριά και αγρότες και επιδοτεί σημαντικό μέρος της κατασκευής φωτοβολταϊκού και μπαταρίας έως 10,8kW για να μπορούν να καλύπτουν τις ενεργειακές τους καταναλώσεις μέσω ενεργειακού συμψηφισμού.

Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο ενσωμάτωσης της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2018/2001, με τον ν. 5037/2023 (Α' 78):

- Προωθείται ο ταυτοχρονισμός της παραγωγής με την κατανάλωση μέσω της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών σταθμών με μπαταρία, ώστε να αποθηκεύεται η παραγόμενη ενέργεια του φωτοβολταϊκού τις ώρες που δεν καταναλώνεται, και να εγχέεται τις νυχτερινές ώρες. Μία λύση που δεν επιβαρύνει ιδιαίτερα το ηλεκτρικό δίκτυο και δεν θέτει ιδιαίτερους προβληματισμούς στους προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας.
- Δίνεται η δυνατότητα σε φυσικά και νομικά πρόσωπα που δεν μπορούν να εγκαταστήσουν ένα φωτοβολταϊκό εκεί που έχουν την κατανάλωση τους λόγω έλλειψης ηλεκτρικού ή και φυσικού χώρου να το εγκαταστήσουν απομακρυσμένα, ακόμα και σε άλλη Περιφέρεια, και να μπορέσουν να καλύψουν με εικονικό ταυτοχρονισμένο συμψηφισμό τις καταναλώσεις τους.
- Δίνεται η δυνατότητα σε πολλές επιχειρήσεις μαζί (τουλάχιστον 15) μαζί να μπορέσουν να συστήσουν μία Ενεργειακή Κοινότητα και από κοινού να εγκαταστήσουν ένα Φ/Β, ώστε να καλύπτουν τις καταναλώσεις τους.
- Διατηρείται η δυνατότητα εφαρμογής εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού αποκλειστικά σε:
- Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' και β' βαθμού,
- εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του ν. 3874/2010 (Α' 151) για εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων του ν. 3874/2010 και αγροτικών χρήσεων,
- Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών και Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 (Α' 9) για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών των μελών, που είναι αποκλειστικά οικιακοί καταναλωτές, αγρότες εγγεγραμμένοι στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του ν. 3874/2010, καθώς και για την κάλυψη ενεργειακών αναγκών πολιτών που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας και νοικοκυριά που πλήττονται από την ενεργειακή ένδεια.

Επίσης, σας ενημερώνουμε ότι η προώθηση της αυτοκατανάλωσης προτάθηκε, εγκρίθηκε και έχει τεθεί ως μεταρρύθμιση του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για μας.

Όσον αφορά τις Ενεργειακές Κοινότητες, αξίζει να σημειωθεί ότι βάσει στοιχείων του ΓΕ.ΜΗ από το 2019 έως και το 2023 έχουν συσταθεί 1462 Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018, και κατ' έτος 303, 458, 227, 251 και 223 αντίστοιχα, γεγονός το οποίο αποδεικνύει με πραγματικά νούμερα ότι οι Ενεργειακές Κοινότητες είναι μέρος των κυβερνητικών επιλογών και του εθνικού ενεργειακού σχεδιασμού, και γι' αυτό το λόγο έχουν αναληφθεί πρωτοβουλίες για την προώθηση τους.

Προς αυτό το σκοπό:

- αιτήσεις Ενεργειακών Κοινοτήτων υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις εντάσσονται σε Ομάδες Προτεραιότητας σύμφωνα με την υπ' αρ. ΥΠΕΝ/ΓΔΕ/84014/7123 (Β' 4333) απόφαση που καθορίζει τις σειρά εξέτασης των αιτήσεων για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης.

Συγκεκριμένα:

- α) όσον αφορά τον Διαχειριστή του Δικτύου, αιτήσεις αιολικών και φωτοβολταϊκών σταθμών που ανήκουν σε Ενεργειακές Κοινότητες, που δεν διανέμουν στα μέλη τους τα πλεονάσματα της χρήσης ή σε Ενεργειακές Κοινότητες στις οποίες συμμετέχουν Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή σε

Ενεργειακές Κοινότητες που συμμετέχουν περισσότερα από 60 μέλη, εκ των οποίων τουλάχιστον τα 50 είναι φυσικά πρόσωπα, εντάσσονται στην Ομάδα Γ που σημαίνει ότι λαμβάνουν θέση στη σειρά προτεραιότητας σαν να είχαν υποβληθεί ένα (1) μήνα πριν την πραγματική ημερομηνία υποβολής τους.

β) Όσον αφορά τον Διαχειριστή του Συστήματος, αντίστοιχα αιτήσεις για σταθμούς Ενεργειακών Κοινοτήτων του ν. 4513/2028 εντάσσονται στην Ομάδα Γ και τις διάφορες υποομάδες αυτής.

- η υποχρέωση εφάπαξ τέλους έκδοσης βεβαίωσης είναι μειωμένη κατά το ήμισυ για τις Ενεργειακές Κοινότητες σύμφωνα με τη παρ. 3 του άρθρου 17 του ν. 4685/2020,
- οι Ενεργειακές Κοινότητες που συμμετέχουν περισσότερα από εξήντα (60) μέλη, εκ των οποίων τα πενήντα (50) μέλη τουλάχιστον είναι φυσικά πρόσωπα ή οι Ενεργειακές Κοινότητες που συμμετέχουν Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού εξαιρούνται της υποχρέωσης καταβολής εγγυητικής επιστολής για χορήγηση Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4951/2022.

Επιπρόσθετα, αξίζει να σημειωθεί ότι ελήφθησαν πρωτοβουλίες και για την υποστήριξη και των νέας μορφής Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας, έτσι σύμφωνα με το άρθρο 6ΙΣΤ του ν. 3468/2006, προβλέπονται οικονομικά κίνητρα και μέτρα στήριξης αυτών.

Ενδεικτικά, προβλέφθηκαν τα κάτωθι:

1. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται από Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.) για την:

α) χορήγηση Βεβαίωσης Παραγωγού για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (Α.Π.Ε.) και Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης (Σ.Η.Θ.Υ.Α.), εφόσον παρουσιάζουν εδαφική επικάλυψη με λοιπές αιτήσεις που έχουν υποβληθεί εντός του ίδιου κύκλου υποβολής αιτήσεων, όπως αυτός ορίζεται στον Κανονισμό Βεβαιώσεων του άρθρου 18 του ν. 4685/2020 (Α' 92),

β) απόφαση περιβαλλοντικής αδειοδότησης,

γ) έκδοση Αδειών Εγκατάστασης και Λειτουργίας, εξετάζονται κατά προτεραιότητα.

2. Οι Κ.Α.Ε. εξαιρούνται από την υποχρέωση υποβολής Εγγυητικής Επιστολής Βεβαίωσης Παραγωγού του άρθρου 11Α του ν. 4685/2020 και Εγγυητικής Επιστολής του άρθρου 6 του ν. 4951/2022, καθώς και από την καταβολή τέλους υποβολής αίτησης για Βεβαίωση Παραγωγού στη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων (Ρ.Α.Α.Ε.Υ.) και Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης στους αρμόδιους Διαχειριστές. Επιπλέον, το Τέλος Δέσμευσης Φυσικού Χώρου Εγκατάστασης, καθώς και το Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου των Κ.Α.Ε μειώνονται κατά πενήντα τοις εκατό (50%).

Τα ανωτέρω κίνητρα μπορούν να τα απολαμβάνουν και οι Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 47Δ του ν. 4001/2011.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι έχει εξασφαλιστεί χρηματοδότηση 100 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για ανάπτυξη έργων από Ενεργειακές Κοινότητες που θα συμμετέχουν ΟΤΑ, ώστε να καλυφθούν τουλάχιστον 30.000 ενεργειακά φτωχά νοικοκυριά.

Επιπλέον, το νέο Πρόγραμμα «Απόλλων» που σχεδιάζεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα έρθει να καλύψει με φθηνή πράσινη ενέργεια σημαντικό μέρος των ενεργειακών καταναλώσεων όλων των δικαιούχων Κοινωνικού Οικιακού Τιμολογίου Α', των Δήμων, των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης και των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων σε όλη την επικράτεια, και η συμμετοχή στο εν λόγω Πρόγραμμα θα εξασφαλιστεί μέσω σύστασης Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών.

Όσον αφορά το σχετικό ερώτημα για την μετατροπή των Ενεργειακών Κοινοτήτων του ν.4513/2018 σε Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας του ν.5037/2023, σας ενημερώνουμε για τα εξής:

- Σύμφωνα με στοιχεία του Γ.Ε.ΜΗ, έχουν συσταθεί 6 Ενεργειακές Κοινότητες Πολιτών εκ των οποίων οι 3 έχουν προέλθει από μετατροπή Ενεργειακής Κοινότητας του ν.4513/2018, και 13 Κοινότητες Ανανεώσιμης Ενέργειας, εκ των οποίων η μία έχει προέλθει από μετατροπή Ενεργειακής Κοινότητας του ν.4513/2018, το οποίο αποδεικνύει στην πράξη ότι δεν υπάρχει κάποια ασάφεια επί της διαδικασίας ή κώλυμα κατά την εφαρμογή του νέου πλαισίου.

- Στο άρθρο 61 του ν.5037/2023 όπου ρυθμίζεται το εν λόγω ζήτημα, δεν υπάρχει πρόβλεψη για έκδοση σχετικής Υπουργικής Απόφασης και επιπλέον περιγράφεται η διαδικασία μετατροπής των Ενεργειακών Κοινοτήτων του ν.4513/2018 σε Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας (Κ.Α.Ε.).
- Στη παρ. 9 του άρθρου 47 του ν. 3468/2006 και στη παρ. 9 του άρθρου 47B του ν.4001/2011 υπάρχει η πρόβλεψη ότι μέλη που συμμετέχουν σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 μπορούν υπό προϋποθέσεις να συμμετέχουν σε Κοινότητα Ανανεώσιμης Ενέργειας ή Ενεργειακή Κοινότητα Πολιτών.

Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται κανένα κώλυμα ούτε για τη διατήρηση των υφιστάμενων Ενεργειακών Κοινοτήτων του ν. 4513/2018 εφόσον τα μέλη δεν επιθυμούν να τις μετατρέψουν, ούτε για τη σύσταση νέων Κοινοτήτων του ν. 5037/2023 και τη συμμετοχή σε αυτές μελών που είναι ήδη μέλη σε Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018, ούτε για τη μετατροπή των υφιστάμενων Ενεργειακών Κοινοτήτων στις νέας μορφής Κοινότητες, ούτε τίθεται σε κίνδυνο κανένα έργο που βρίσκεται σε λειτουργία ή υπό αδειοδότηση.

Άλλωστε, με βάση το νομοθετικό πλαίσιο, το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας πραγματοποιεί ετησίως αξιολόγηση των φραγμών και των δυνατοτήτων ανάπτυξης των Κοινοτήτων Ανανεώσιμης Ενέργειας και των Ενεργειακών Κοινοτήτων Πολιτών και κατόπιν αυτής, αν κριθεί απαραίτητο, εισηγείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας τρόπους και κίνητρα προώθησης και ανάπτυξης αυτών. Επομένως, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι η μετατροπή των Ενεργειακών Κοινοτήτων θέτει σε κίνδυνο τις επενδύσεις αυτών και εφόσον κριθεί απαραίτητη η ρυθμιστική παρέμβαση, το ΥΠΕΝ θα το πράξει ταχύτατα, άμεσα και στοχευμένα.

Σε ό,τι αφορά στα ζητήματα και στις δυσλειτουργίες που έχουν παρατηρηθεί για την μη εφαρμογή ενεργειακού συμφηφισμού από του προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας και τον ΔΕΔΔΗΕ στα μέλη των Ενεργειακών Κοινοτήτων, οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τον Διαχειριστή του Δικτύου και τη Ρυθμιστική Αρχή Αποβλήτων, Ενέργειας και Υδάτων, έχουν λάβει γνώση και τα διερευνούν και εφόσον κριθεί απαραίτητη η ρυθμιστική παρέμβαση, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα πράξει τα δέοντα όπου αυτό απαιτείται με γνώμονα την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών.

Η Υφυπουργός

Αλεξάνδρα Σδούκου